

Autohtoni și migratori: De la confruntare la coabitare

1. Autohtoni și migratori

- sfârșitul Antichității și începutul Evului Mediu au fost marcate de invaziile popoarelor migratoare și de formarea noilor civilizații europene;
- relațiile autohtonilor cu migratorii s-au caracterizat prin acceptarea controlului acestora, exercitat prin perceperea tributului și a altor obligații din partea populației locale și prin asimilarea de către populația locală a migratorilor rămași la nordul Dunării;
- 271/275-secolul al VIII-lea - Dacia, după retragerea aureliană, a suferit transformări care au dus la formarea poporului și a limbii române, acest proces fiind legat de migrația populațiilor, element dinamizator pentru întreaga lume romană;
- secolele III-VII - zona nord-dunăreană a cunoscut invaziile următoarelor popoare: goți, huni, gepizi, avari, slavi și bulgari:

I. Goții: secolul al III-lea - au venit dinspre Marea Baltică și s-au așezat în Moldova și Muntenia. Secolul al IV-lea - goții s-au stabilit în Transilvania.

II. Hunii: 376 - sub conducerea lui Attila (434-453), i-au alungat pe goți la sud de Dunăre. 433 - s-au stabilit în Câmpia Pannonică și au organizat raiduri asupra Europei Occidentale. 453 - după moartea lui Attila, statul hunilor s-a destrămat. Acest popor migrator a pus capăt vieții urbane din Dacia.

III. Gepizii: secolul al V-lea - au preluat controlul asupra Daciei (și-au stabilit centrul de putere în Pannonia). S-au descoperit urme arheologice: tezaure, morminte bogate pe valea Someșului (Apahida, Turda și Slimnic). Jumătatea secolului al VI-lea - s-au stabilit în număr mare în spațiul intracarpatic.

IV. Avarii: 567 - i-au înfrânt pe gepizi și au preluat controlul asupra Daciei. Urme ale existenței avarilor în spațiul românesc au fost descoperite pe valea Mureșului.

V. Slavii: secolul al VI-lea - s-au stabilit în Muntenia și Moldova. Secolul al VII-lea - s-au așezat în Transilvania, după care au trecut în număr mare la sud de Dunăre, stabilindu-se în Balcani, în teritoriul controlat de Imperiul Roman de Răsărit (Bizantin). Consecințele migrației slavilor asupra populației romanice nord-dunărene au fost următoarele: izolarea populației autohtone de restul Imperiului Roman de Răsărit; transmiterea unor influențe lingvistice în limba română și, mai târziu, a unor elemente religioase (de cult). Populația romanizată de la nordul Dunării a devenit astfel o insulă de latinitate înconjurată de popoare slave. Secolele VIII-IX - cu o civilizație mai puțin evoluată decât cea a autohtonilor, slavii din spațiul românesc au fost asimilați, având un rol important în ruralizarea Daciei.

VI. Bulgarii: secolul al VII-lea - au migrat la sud de Dunăre (pe teritoriul de astăzi al Bulgariei), unde au întemeiat un stat condus de Asparuch (681-701), care a inclus teritorii din Bulgaria, România (Dobrogea și Alba Iulia), Republica Moldova și Ucraina.

2. Migrația maghiarilor în Pannonia

- 862-896 - sub conducerea Marelui Prinț Almos (cca. 850-cca. 895) și a lui Arpad (cca. 895-cca. 907) maghiarii s-au stabilit în Câmpia Pannonică;
- 10-12 august 955 - la Lechfeld, expansiunea ungarilor spre vestul Europei a fost oprită de împăratul german Otto I (936-973);
- secolul al X-lea - ungurii au trecut la o politică de extindere teritorială spre est, către Transilvania (spațiul intracarpatic), confruntându-se cu rezistența opusă de voievodatele conduse de Gelu, Glad și Menumorut;
- 1000/1001-1038 - în perioada domniei regelui maghiar Ștefan I a început cucerirea sistematică a Transilvaniei.

3. Ultimele migrații

- secolele XI-XIII - s-au produs ultimele migrații, spațiul românesc fiind afectat de migrațiile pecenegilor, uzilor și ale cumanilor;
- secolul al XIII-lea - în nordul Mării Negre, mongolii au întemeiat, după marea invazie din 1240-1241, Hanatul Hoardei de Aur.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=M0twMzSD5mo>

https://www.youtube.com/watch?v=raYsDvVOa_8

BIBLIOGRAFIE:

1. Barnea, Alexandru (coordonator), Manea, Vasile Aurel, Palade, Eugen, Teodorescu, Bogdan, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2007.
2. Petre, Zoe (coordonator), Căpiță, Carol, Stănescu, Ecaterina, Lung, Ecaterina, Livadă-Cadeschi, Ligia, Ciupală, Alin, Țurcanu, Florin, Vlad, Laurențiu, Andreescu, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corint, București, 2008.
3. Adăscăliței, Felicia, Lazăr, Liviu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Corvin, Deva, 2007.
4. Băluțoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
5. Scurtu, Ioan, Cristea, Niculae, Curculescu, Marian, Dincă, Constantin, Soare, Aurel Constantin, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Economică Preuniversitaria, București, 2008.
6. Dondorici, Florentina, Lica, Elena Emilia, Poamă, Emil, Ionescu, Vasile, Osanu, Octavian, Stoica, Relu, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Gimnasium, București, 2008.
7. Stan, Magda, Vornicu, Cristian, *Istorie: Manual pentru clasa a XII-a*, Editura Niculescu ABC, București, 2015.
8. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
9. Giurescu, Constantin C., *Istoria Românilor*, Editura ALL, București, 2019.
10. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
11. Bulei, Ion, *O istorie ilustrată a românilor*, Editura Litera, București, 2018.
12. Djuvara, Neagu, *O scurtă istorie ilustrată a românilor*, Editura Humanitas, 2013.
13. Pop, Ioan-Aurel, *Scurtă istorie a românilor*, Editura Litera, București, 2019.
14. Hitchins, Keith, *Scurtă istorie a României*, Editura Polirom, Iași, 2015.
15. Țiplic, Ioan Marian, *Contribuții la istoria spațiului românesc în perioada migrațiilor și Evul Mediu timpuriu (secolele IV-XIII)*, Editura Institutul European, Iași, 2005.